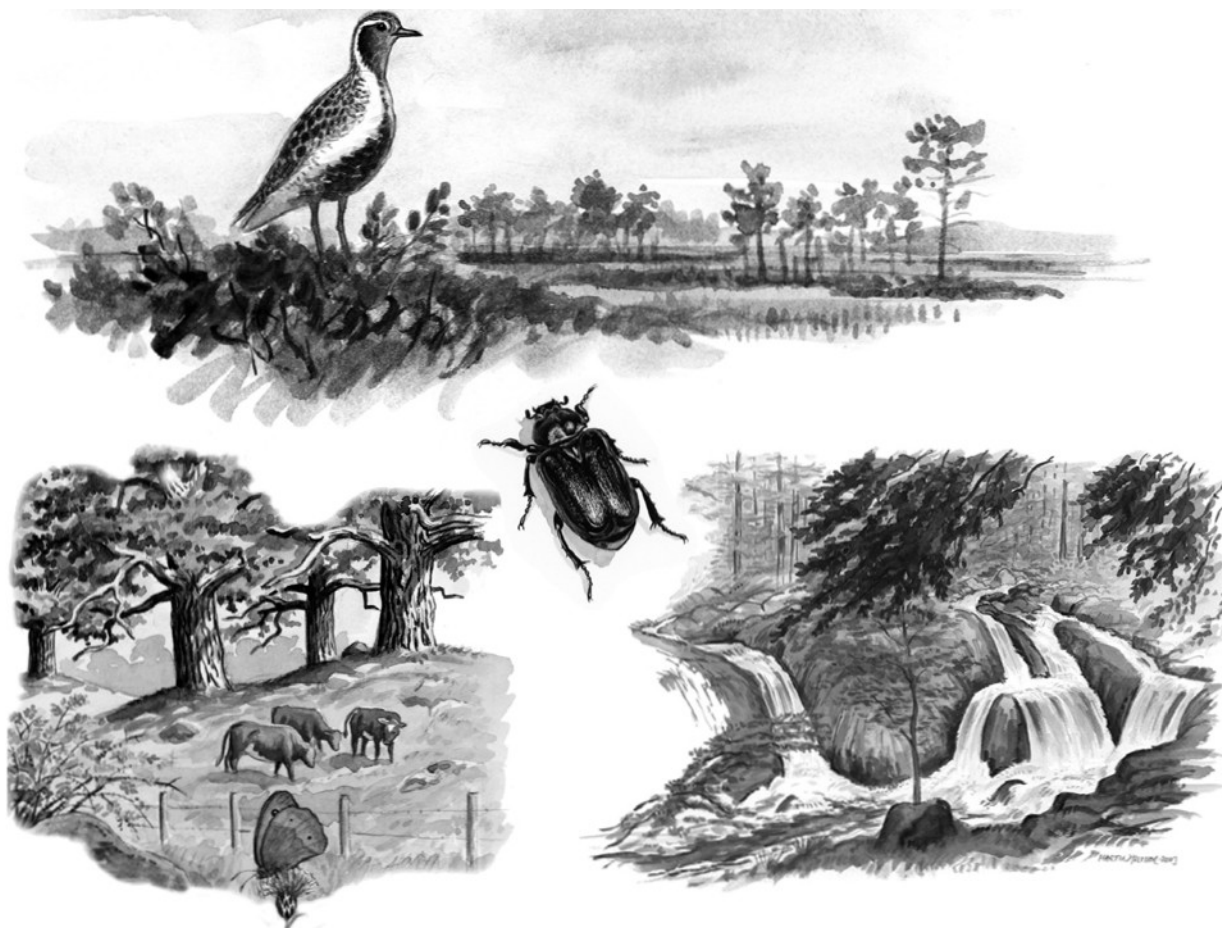

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0520044 Vägeröds dalar

EU:s medlems länder bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två BU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitaddirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingsmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten

Pär Hedberg

BEVARANDEPLAN

Diarienummer:

Sida

Fastställd

511-26681-2004

3(4)

2005-08-15

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0520044 Vägeröds dalar

Kommun: Lysekil Områdets totala areal: 79 ha

Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Kontinental

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- 1330 - Salta strandängar
- 4030 - Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen
- 6270 - Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*
- 8220 - Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar
- 8230 - Pionjärvegetation på silikatrika bergytter
- 9110 - Näringsfattig bokskog
- 9130 - Näringsrik bokskog
- 9160 - Näringsrik ek eller ek- avenbokskog
- 9190 - Näringsfattig ekskog
- 91D0 - Skogbevuxen myr*

Bevarandeplanen behöver uppdateras!

Enligt nuvarande kunskap om området vet vi att

följande naturtyper inte finns eller inte har naturtypsstatus:

6270 - Silikatgräsmarker

9110 - Näringsfattig bokskog

91D0 - Skogbevuxen myr

Utvecklingsmark till ytterligare naturtyper kan finnas. Detta är viktigt att ta hänsyn till.

Bevarandesyfte

Syftet med ett Natura 2000-område är att de naturtyper och arter, som ingår i Natura 2000-nätverket och förekommer i området, ska bevaras långsiktigt. De utpekade naturtyperna och arterna inom området ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Natura 2000-området Vägeröds dalar utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Syftet med detta område är att bidra till att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för ett flertal olika naturtyper (se förteckningen), men det främsta syftet är att bevara och sköta bok- och ekskogarna (naturtyperna 9110, 9130, 9160 och 9190), vilka hyser många gamla och grova träd med en biologiskt intressant och skyddsvärd flora och fauna av bl a mossor, lavar, svampar och landmollusker.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i januari 1998.

Beskrivning av området

Vägeröd ingår i ett av Bohusläns kärnområden för bok. Området består huvudsakligen av lövskog med gott om insprängda hållmarkspartier. Terrängen är kuperad med gott om block och lodytor. I området finns också hävdade kulturmarker i form av åkermark, havsstrandängar och träd- och buskbevuxna betesmarker. I övergången mellan slutna lövskog och öppna marker finns artrika brynmiljöer. Trädsiktet i lövskogen är mycket varierande både vad gäller art- och åldersammansättning. Ek och bok dominerar över stora delar och inslaget av grova-mycket grova träd är stort. Förutom ekar och bokar finns även ask och vildapel bland de grövre träden. Död ved förekommer endast sparsamt, men där finns ändå höga kvaliteter i form av grova till mycket grova lågor och torrakor. Lövskogen utgör därmed en mycket god livsmiljö för många organismgrupper med hotade och sällsynta arter av bland annat lavar, mossor, svampar och landmollusker. Även naturbetesmarkerna och havsstrandängarna har höga naturvärden och hyser främst en rik kärlväxtflora.

De skogliga naturtyperna i området (9110, 9130, 9160 och 9190) är särskilt känsliga för förändringar i trädsiktet, såväl i trädslagsammansättning och åldersstruktur som i krontäckning. De öppnare beteshävdade naturtyperna (1330, 4030 och delvis 8230) är särskilt känsliga för igenväxning och ökad näringstillförsel. Se vidare under respektive naturtyp.

Bevarandemål

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Markägareförhållanden

Privata markägare + Göteborgs stifts Prästlönetillgångar.

Vad kan påverka negativt

Se under respektive naturtyp

Bevarandeåtgärder

Hela området är skyddat som naturreservat (Vägeröds naturreservat, beslut 2003-12-17). Föreskrifterna för naturreservatet innebär främst förbud mot skogsbruksåtgärder och olika former av exploatering som kan ge upphov till habitatförlust.

För att bevara och förstärka reservatets naturvärden är en skötselplan upprättad. Enligt den ska skogsmarken (inkluderande naturtyperna 9110, 9130, 9160 och 9190) i huvudsak lämnas för fri utveckling, men med viss naturvårdsinriktad gallring och röjning för att begränsa granens utbredning och för att gynna föryngringen av lövträd. Röjning ska även ske kring grova bokar och ekar, samt kring utvalda yngre träd, för att gynna uppkomsten och kontinuiteten av jätteträd. Viss röjning och gallring ska också ske i kanten mot öppna hagmarker för att skapa flerskiktade och välutvecklade skogsbryn med blommande och bärande träd och buskar. Naturbetesmarkerna (inkluderande naturtyperna 1330, 4030 och delvis 8230) ska hävdas genom årligt bete så att vegetationen är väl avbetad i slutet på säsongen. Igenväxningsvegetation ska tas bort men utvalda lövdungar och fristående busksnår lämnas kvar. Hållmarksmiljöerna och områdena med klippvegetation lämnas i huvudsak utan skötselåtgärder. Bete av markerna ska ske årligen och är en åtgärd av "högsta prioritet". Röjning och gallring sker vid behov eller vart tionde år och har "hög prioritet".

För betesmarken på norra sidan av Sörvikarna finns en åtgärdsplan för miljöstödd upprättad. I den anges som villkor för miljöstödet att tillskottsutfodring av betesdjur inte får ske, att området inte får betas under perioden 15 november till 15 april och att skiftet ska vara väl avbetat vid vegetationsperiodens slut. Vissa krav på träd- och busksiktet ställs också.

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Bevarandestatus

Skrivs när baskarteringen genomförts.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp som berörs. Ett urval av de naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovvis med glesa tidsintervall. Områden som vid basinventeringen konstaterats ha icke gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden med naturtyper som kräver regelbunden skötsel, är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller som är prioriterade enligt Habitatdirektivet ska följas upp.

Dokumentation

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län. 2003: Skötselplan för naturreservatet Vägeröd. Beslut 2003-12-17. Dnr 511-51372-2001.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1997: Ädellövskogar i Lysekils kommun. 1997:10.

Appelqvist T. 2000. Ädellövskog i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Pro Natura. Rapport 2000:1.

Hultengren S, Olvmo M. 1990. Ängar och hagar i Lysekils kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Rapport 1991:2.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1995. Värdefulla odlingslandskap i Göteborgs och Bohus län. Rapport 1995:21.

Sunesson S. 1968. Vegetation och flora i Skaftö socken i mellersta Bohuslän. Svensk botanisk tidskrift Bd 62, H.1.1968.

Sunesson S. 1980. Tillägg till Skaftö flora. Svensk botanisk tidskrift 74:195-207.

Sunesson S. 1986. Nya bidrag till Skaftö flora. Svensk botanisk tidskrift 80:411-420.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

1330 Salta strandängar

Beskrivning: Naturtypen salta strandängar innefattar strandbetesmarker och strandängar som är tydligt påverkade av saltvatten. Karaktäristiskt är inslaget av saltbrännor som uppstått genom att vatten efter översvämningar avdunstat. Växt- och djursamhällena har speciella anpassningar till hög salthalt.

I Vägeröds dalar förekommer naturtypen i områdets sydvästra del på de låglänta strandängarna längs Sörvikarnas norra strand. Strandängarna betas årligen och hävden är god förutom närmast vattenlinjen.

Förutsättningar för att naturtypen ska ha gynnsam bevarandestatus är främst:
att hela området hävdas kontinuerligt, ända ner till vattenlinjen
att förutsättningarna för översvämningar inte ändras
att kvaliteten på omgivande vatten är god
att ingen gödsel sprids i området, förutom den naturliga gödsling som sker vid översvämningar och gödseln från betande djur i området
att området hyser livskraftiga bestånd av arter som är karaktäristiska för naturtypen.

Naturtypen är känslig för:
Beskuggning
Förnaansamling
Ökad näringstillförsel
Förändrad hydrologi och vattenkvalitet
Habitatförstöring

Bevarandemål: Areal
-Arealen salta strandängar ska vara minst 0,4 hektar.

Struktur och funktion
-Minst 95 % av arealen ska vara avbetad varje år vid vegetationsperiodens slut.
-Arealen skonor och saltfrätor minskar inte mer än x (20) %.
-Minst 80 % av vattenstranden ska vara s.k. "blå bård", d.v.s. vass/havssäv/rörflen ska inte förekomma på landstranden i täta bestånd (>10 m²).
-Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i välhävdade landskap ska vara högst x (5) %.

Typiska arter
-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x (1) av de typiska kärlväxterarterna gulkämpar, strandrödtoppa och revigt saltgräs ska förekomma i minst y (75) % av provytorna.

Negativ påverkan: Att betesdjuren inte har haft möjlighet att beta själva strandzonen har resulterat i en igenväxning av området närmast vattnet. Detta medför en negativ påverkan på naturtypen.

I övrigt är hävden och skötseln av strandängen god i nuläget. Om skötseln i framtiden skulle förändras kan dock förutsättningarna för naturtypen försämrans. Exempel på tänkbara hot mot dess bevarande är:

Försämrad eller helt upphörd hävd Slitage på grund av för hårt betestryck Trampskador till följd av exempelvis vinterbete

Spridning av gödsel, tillskottsutfodring eller sambete med gödslad vall

Dränering

Plöjning och insådd

Spridning av bekämpningsmedel

Även förändringar i Sörvikarnas vattenkvalitet eller vattenståndsfluktuationer skulle kunna påverka strandängen negativt. Onormala vattennivåer skulle både kunna medföra erosion av strandängarna och förändra frekvens och varaktighet hos översvämningarna.

Olika typer av exploatering och habitatförstöring regleras i naturreservatets föreskrifter. Som exempel på sådant kan nämnas uppförande av byggnader, master, ledningar eller andra anläggningar, anläggning av väg, drift av täkt eller upplag av någon form, sprängning eller schaktning.

Bevarandeåtgärder: Se de åtgärder som gäller för området som helhet.

Bevarandestatus: Skrivs när baskarteringen genomförts.

Uppföljning: Se tillsvi vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6270 Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*

Beskrivning: Denna naturtyp utgår och ersätts av naturtypen 4030 Torra hedar (alla typer)

Bevarandemål:

Negativ påverkan:

Bevarandeåtgärder:

Bevarandestatus:

Uppföljning:

91D0 Skogbevuxen myr*

Beskrivning: Naturtypen utgår!

Bevarandemål:

Negativ påverkan:

Bevarandeåtgärder:

Bevarandestatus:

Uppföljning:

8230 Pionjärvegetation på silikatrika bergytor

Beskrivning: Pionjärvegetation på silikatrika bergytor växer i regel i mycket torra miljöer och domineras ofta av fetbladsväxter, mossor och lavar. I Vägeröds dalar förekommer naturtypen mosaikartat i större delen av området, oftast omgiven av lövskog. I främst den västra delen hittas naturtypen också insprängd bland öppnare betesmarker och där betas till stor del även de silikatrika bergytorna.

Naturtypen är känslig för:

- substratförstöring
- förändrad vatten- och näringstillgång
- upphörd hävd på betespräglade partier

Bevarandemål:

Areal

-Arealen pionjärvegetation på silikatrika bergytor ska vara minst x (14) hektar.

Struktur och funktion

- Träd- och busktäckningen ska understiga x (5) %.
- Minst 95 % av arealen i objektet i anslutning till andra betesmarker ska vara avbetade varje år vid vegetationsperiodens slut.

Typiska arter

-Förekomsten och täckningsgraden av typiska lavar och kärlväxter (?) ska bibehållas eller öka.

Negativ påverkan:

Det största hotet mot naturtypens långsiktiga bevarande är igenväxning på grund av upphörd hävd. I främst den västra delen betas fortfarande berghällarna, men troligen kan även stora delar av övriga berghällar vara betespräglade trots att betet upphört för länge sedan. Dessa kan redan nu lida av en mycket långsam igenväxning.

I de betade områdena skulle även förändringar i skötseln kunna skada naturtypen.

Exempel på sådan skötsel förändring skulle kunna vara:

- Allt för högt betetryck som resulterar i slitage
- Tillskottsfodring av betesdjuren
- Spridning av gödsel
- Insådd
- Spridning av bekämpningsmedel

Andra typer av exploatering och habitatförstöring, som kan skada naturtypen, regleras i naturreservatets föreskrifter. Som exempel på sådant kan nämnas uppförande av byggnader, master, ledningar eller andra anläggningar, anläggning av väg, drift av täkt eller upplag av någon form, sprängning eller schaktning.

Bevarandeåtgärder:

Förutom vad som anges under rubriken bevarandeåtgärder för området som helhet bör nämnas att de delar av naturtypen som ligger i anslutning till betesmarker bör betas tillsammans med dessa och där bör även eventuell igenväxningsvegetation hållas efter. För de delar av naturtypen som ligger insprängda i skogsmarken finns inga skötselåtgärder planerade.

Bevarandestatus: Skrivs när baskarteringen genomförts.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9110 Näringsfattig bokskog

Beskrivning: Naturtypen omfattar bokskogar på sura podsolerade jordar med mest kruståtel, vitfryle, örnbräken och blåbär i fältskiktet. Skogen har ofta ett mäktigt förnalager av ofullständigt nedbrutna boklöv och fältskiktet kan då saknas helt.

I Vägeröds dalar förekommer omkring 10 hektar näringsfattig bokskog i den bitvis kuperade terrängen i områdets södra och nordöstra delar. Många av bokarna är grova till mycket grova och död ved förekommer, om än sparsamt. Skogen utgör ett viktigt habitat för växter och djur. Främst bland lavar, mossor och svampar finns många exempel på hotade och sällsynta arter i området. Fältskiktet präglas av näringsfattiga förhållanden.

Förutsättningar för att naturtypen ska ha gynnsam bevarandestatus är främst:
Kontinuitet av bok av varierande ålder
Förekomst av substrat och strukturer, viktiga för epifytiska kryptogamer, insekter och landmollusker. Exempel på sådana substrat är gamla och grova träd, hålträd samt död ved i olika nedbrytningsstadier, bland annat i form av grenar, torrträd och lågor
Naturlig dynamik med störningar som stormfällning och insektsangrepp
Livskraftiga bestånd av typiska arter för naturtypen

Naturtypen är känslig för:
Avbrott i trädkontinuiteten
Minskad åldersspridning i trädskiktet
Minskad förekomst av gamla och grova träd, hålträd och död ved i skilda dimensioner och nedbrytningsstadier
Igenväxning kring gamla och grova träd som präglats av ljusöppna förhållanden
Konkurrens från gran
Luftföroreningar
Förändrad hydrologi
Habitatförlust

Bevarandemål: Areal
-Arealen näringsfattig bokskog ska vara minst x (10) ha.

Struktur och funktion

- Andelen bok i naturtypen ska vara minst x (80) %.
- Det ska finnas minst x (10) st grova bokstammar (diam.>30 cm) per ha.
- Föryngring av bok ska nås i minst x (90) % av naturtypen.
- Träd av utländskt ursprung högre än x (5) m får inte förekomma i naturtypen. Gran får förekomma med maximalt x (5) % täckningsgrad. Endast enstaka exemplar av idegran får förekomma.
- Minst x (40) m³ död ved per ha ska förekomma.

Typiska arter

- Minst x (2) av de typiska epifytiska lav- och mossarterna bokvårtlav, fällmossa och platt fjädermossa ska förekomma i minst x (50) % av provytorna.
-

Negativ påverkan: Inga påtagliga hot mot naturtypen finns idag. De flesta verksamheter som skulle kunna skada naturtypen är reglerade i naturreservatets föreskrifter. Exempel på sådan reglerad verksamhet är; all typ av produktionsinriktade skogsåtgärder (inklusive gödsling), uppförande av byggnader, master, ledningar eller andra anläggningar, anläggning av väg, samt sprängning, schaktning eller drift av täkt eller upplag av någon form.

I skötselplanen som är bilagd reservatsbeslutet anges dessutom att inträngande gran ska röjas bort och att igenväxning kring gamla trädsolitärer ska hållas undan.

Det finns även verksamheter som inte regleras av reservatsbeslutet men som ändå skulle kunna ha en negativ effekt på området. Till exempel kan läckage av gödsel eller bekämpningsmedel från intilliggande jordbruksmark ge oönskade effekter i skogsbrynen och utsläpp från biltrafik i anslutning till området eller mer långväga luftföroreningar kan medföra en viss påverkan på främst moss- och lavepifyter.

Bevarandeåtgärder: Den näringsfattiga bokskogen är skyddad inom naturreservatet Vägeröd. Reservatets föreskrifter förbjuder skogsbruksåtgärder och andra former av exploatering. I den till reservatsbeslutet bilagda skötselplanen anges att uppkommande gran ska röjas bort och att gamla trädsolitärer ska röjas fram. Dessa röjningar ska ske vart tionde år. Röjningar ska också ske för att gynna föryngringen av lövträd samt uppkomsten av nya grova vidkroniga träd.

Bevarandestatus: Skrivs när baskarteringen genomförts.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9130 Näringsrik bokskog

Beskrivning:

Naturtypen omfattar bokskogar på neutrala och mullrika jordar, ofta brunjordar. Örtvegetationen är rik och vårbloommande arter dominerar i fältskiktet. Inslag av andra lövträd, till exempel alm och ask, kan förekomma.

I Vägeröds dalar förekommer omkring två hektar näringsrik bokskog i den sydöstra delen av området, vilket utgör områdets äldsta skog. Många av bokarna är grova till mycket grova och det finns också en hel del grov död ved. Skogen utgör ett viktigt habitat för växter och djur. Främst bland lavar, mossor och svampar finns många exempel på hotade och sällsynta arter i området. Jordmånen är lerig och fält- och bottenskiktet karaktäriseras av en rik flora av mossor och kärlväxter.

Förutsättningar för att naturtypen ska ha gynnsam bevarandestatus är främst:

Kontinuitet av bok (och andra lövträd) av varierande ålder

Förekomst av substrat och strukturer, viktiga för epifytiska kryptogamer, insekter och landmollusker. Exempel på sådana substrat är gamla och grova träd, hålträd samt död ved i olika nedbrytningsstadier, bland annat i form av grenar, torrträd och lågor

Naturlig dynamik med störningar som stormfällning och insektsangrepp

Livskraftiga bestånd av typiska arter för naturtypen

Naturtypen är känslig för:

Avbrott i trädkontinuiteten

Minskad åldersspridning i trädskiktet

Minskad förekomst av gamla och grova träd, hålträd och död ved i skilda dimensioner och nedbrytningsstadier

Igenväxning kring gamla och grova träd som präglats av ljusöppna förhållanden

Konkurrens från gran

Luftföroreningar

Förändrad hydrologi

Habitatförlust

Bevarandemål:

Areal

-Arealen näringsrik bokskog ska vara minst x (2) ha.

Struktur och funktion

-Andelen bok i naturtypen ska vara minst x (80) %.

-Antalet grova bokstammar (diam.>30 cm) i naturtypen ska vara minst x (30) st.

-Förnyring av bok ska nås i minst x (90) % av naturtypen.

-Gran högre än x (5) m får inte förekomma i naturtypen. Detsamma gäller träd av utländskt ursprung. Endast enstaka exemplar av idegran får förekomma.

-Minst x (50) m³ död ved per ha ska förekomma.

Typiska arter

-Minst x (2) av de typiska epifytiska lavar och mossarterna fjällmossa, fjädermossa grynig filtlav och bokvårtlav ska förekomma i minst x (50) % av provytorna.

-Minst x (3) av de typiska kärlväxterna eller marksvamparna blåsippa, vätteros, lömsk flugsvamp, ädelsoppar, kremlevaxskivling och mandelrisk ska förekomma i minst x (50) % av provytorna.

Negativ påverkan: Inga påtagliga hot mot naturtypen finns idag. De flesta verksamheter som skulle kunna skada naturtypen är reglerade i naturreservatets föreskrifter. Exempel på sådan reglerad verksamhet är; all typ av produktionsinriktade skogsåtgärder (inklusive gödsling), uppförande av byggnader, master, ledningar eller andra anläggningar, anläggning av väg, samt sprängning, schaktning eller drift av täkt eller upplag av någon form.

I skötselplanen som är bilagd reservatsbeslutet anges dessutom att inträngande gran ska röjas bort och att igenväxning kring gamla trädsolitärer ska hållas undan.

Det finns även verksamheter som inte regleras av reservatsbeslutet men som ändå skulle kunna ha en negativ effekt på området. Till exempel kan läckage av gödsel eller bekämpningsmedel från intilliggande jordbruksmark ge oönskade effekter i skogsbrynen och utsläpp från biltrafiken i anslutning till området eller mer långväga luftföroreningar kan medföra en viss påverkan på främst moss- och lavepifyter.

Bevarandeåtgärder: Den näringsrika bokskogen är skyddad inom naturreservatet Vägeröd. Reservatets föreskrifter förbjuder skogsbruksåtgärder och andra former av exploatering. I den till reservatsbeslutet bilagda skötselplanen anges att uppkommande gran ska röjas bort och att gamla trädsolitärer ska röjas fram. Dessa röjningar ska ske vart tionde år. Röjningar ska också ske för att gynna förnyringen av lövträd samt uppkomsten av nya grova vidkroniga träd.

Bevarandestatus: Skrivs när baskarteringen genomförts.

Uppföljning: Se tillsvi vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9190 Näringsfattig ekskog

Beskrivning:

Naturtypen omfattar ekskogar på näringsfattiga, ofta sura, sandiga och podsolerade jordar. Ofta finns även inslag av tall, vårtbjörk, rönn och asp. Markerna är generellt hedartade (hedeskog) och träden är ibland senvuxna, låga och knotiga (kratteskog). Buskskiktet är glest, ofta med brakved och rönn.

I Vägeröds dalar förekommer omkring 17 hektar näringsfattig ekskog i den kuperade terrängen i områdets västra, norra och nordöstra delar. Träden växer på mager mark och de är till stor del senvuxna och krattartade.

Förutsättningar för att naturtypen ska ha gynnsam bevarandestatus är främst:
Kontinuitet av ek av varierande ålder
Förekomst av substrat och strukturer, viktiga för epifytiska kryptogamer och insekter.
Exempel på sådana substrat är gamla och grova träd, hålträd samt död ved i olika nedbrytningsstadier, bland annat i form av grenar, torrträd och lågor.
Naturlig dynamik med störningar som stormfällning och insektsangrepp.
Livskraftiga bestånd av typiska arter för naturtypen.

Naturtypen är känslig för:
Avbrott i trädkontinuiteten
Minskad åldersspridning i trädskiktet
Minskad förekomst av gamla och grova träd, hålträd och död ved i skilda dimensioner och nedbrytningsstadier.
Konkurrens från gran, bok och främmande trädslag som sykomorlönn
Luftföroreningar
Förändrad hydrologi
Habitatförlust

Bevarandemål:

Areal
-Arealen näringsfattig ekskog ska vara minst x (17) ha.

Struktur och funktion

- På minst x (90) % av arealen ska andelen ek (stjälkek och bergek) i trädskiktet utgöra minst x (65) % i alla skikt och det ska finnas minst två skikt, där den undre skikthöjden är högst 1/2 av den övre.
- Föryngring av ek i trädskiktet ska nås i minst x (90) % av området.
- Det ska finnas minst x (15) gamla ekar per hektar.
- Trädslag av utländskt ursprung som t.ex. sykomorlönn och ädelgranar får inte finnas i beståndet
- Det ska finnas minst x (30) m³ död ved per ha.

Typiska arter

- Minst x (?) av de typiska vedsvamparterna (?) ska förekomma i minst x (?) % av provytorna.
 - Minst x (2) av de typiska epifytiska lav- och mossarterna fällmossa, klippfrullania, skriflav och grynnig filtlav ska förekomma i minst x (50) % av provytorna.
 - Minst x (1) av de typiska kärlväxterna blåsippa och murgröna ska förekomma i minst x (50) % av provytorna.
-

Negativ påverkan: Inga påtagliga hot mot naturtypen finns idag. De flesta verksamheter som skulle kunna skada naturtypen är reglerade i naturreservatets föreskrifter. Exempel på sådan reglerad verksamhet är; all typ av produktionsinriktade skogsåtgärder (inklusive gödsling), uppförande av byggnader, master, ledningar eller andra anläggningar, anläggning av väg, samt sprängning, schaktning eller drift av täkt eller upplag av någon form.

I skötselplanen som är bilagd reservatsbeslutet anges dessutom att inträngande gran ska röjas bort och att igenväxning kring gamla trädsolitärer ska hållas undan.

Det finns även verksamheter som inte regleras av reservatsbeslutet men som ändå skulle kunna ha en negativ effekt på området. Till exempel kan läckage av gödsel eller bekämpningsmedel från intilliggande jordbruksmark ge oönskade effekter i skogsbrynen och utsläpp från biltrafik i anslutning till området eller mer långväga luftföroreningar kan medföra en viss påverkan på främst moss- och lavepifyter.

Bevarandeåtgärder: Den näringsfattiga ekskogen är skyddad inom naturreservatet Vägeröd. Reservatets föreskrifter förbjuder skogsbruksåtgärder och andra former av exploatering. I den till reservatsbeslutet bilagda skötselplanen anges att uppkommande gran ska röjas bort och att gamla trädsolitärer ska röjas fram. Dessa röjningar ska ske vart tionde år. Röjningar ska också ske för att gynna förnyringen av lövträd samt uppkomsten av nya grova vidkroniga träd.

Bevarandestatus: Skrivs när baskarteringen genomförts.

Uppföljning: Se tillsvi vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9160 Näringsrik ek eller ek- avenbokskog

Beskrivning: Naturtypen omfattar ekskogar och ek-avenbokskogar på torra till fuktiga, ofta mullrika, jordar. Jordmånen kan bestå av såväl lera och silt som grövre, silikatrika jordarter. Skogarna växer ofta i sänkor, dalbottnar eller nära vattendrag. Inslag av andra lövträd och hassel kan förekomma. Fältskiktet är örtrikt med riklig vårblooming och botten-skiktet utgörs av ett glest mosstäckle eller saknas helt.

I Vägeröds dalar förekommer omkring 1,5 hektar näringsrik ekskog i den östra delen. En hel del av både de levande och döda ekarna är grova-mycket grova. I buskskiktet växer rikligt med hassel. Fältskiktet är rikt på de ställen där jorden är lerig och näringsrik, men även magrare partier finns. Skogen utgör ett viktigt habitat för växter och djur. Främst bland lavar, mossor och svampar finns många exempel på hotade och sällsynta arter i området.

Förutsättningar för att naturtypen ska ha gynnsam bevarandestatus är främst:
Kontinuitet av ek och hassel i varierande åldrar
Förekomst av substrat och strukturer, viktiga för epifytiska kryptogamer, insekter och landmollusker. Exempel på sådana substrat är gamla och grova träd, hålträd samt död ved i olika nedbrytningsstadier, bland annat i form av grenar, torrträd och lågor.
Naturlig dynamik med störningar som stormfällning och insektsangrepp.
Livskraftiga bestånd av typiska arter för naturtypen.

Naturtypen är känslig för:
Avbrott i trädkontinuiteten
Minskad åldersspridning i trädskiktet
Minskad förekomst av gamla och grova träd, hålträd och död ved i skilda dimensioner och nedbrytningsstadier.
Igenväxning kring gamla och grova ekar som präglats av ljusöppna förhållanden
Konkurrens från gran och främmande trädslag som sykomorlönn
Luftföroreningar
Förändrad hydrologi
Habitatförlust

Bevarandemål:

Areal
-Arealen näringsrik ekskog ska vara minst 1,5 ha.

Struktur och funktion

-På minst x (90) % av arealen ska andelen ek i trädskiktet utgöra minst x (65) % i alla skikt och finnas i minst två skikt, där den undre skikthöjden är högst 1/2 av den övre.
-Föryngring av ek i trädskiktet ska nås i minst x (90) % av området.
-Det ska finnas minst x (20) st grova och/eller gamla ekar i naturtypen.
-Gran högre än x (5) meter får inte finnas i beståndet. Detsamma gäller för trädslag av utländskt ursprung som t.ex. sykomorlönn och ädelgranar.
-Det ska finnas minst x (40) m³ död ved per ha.
-Vedartad igenväxningsvegetation högre än 2 m får inte förekomma inom en radie av 2 m från trädskronornas yttergräns vid mer än x (20) % av de spärrkroniga träden.
-Det ska finnas minst x (10) ekar som vuxit upp i välhävdade landskap. Av dem ska minst x (7) stycken vara vitala.

Typiska arter

-Minst x av de typiska vedsvamparterna (?) ska förekomma i minst x % av provytorna.
-Minst x av de typiska epifytiska lav- och mossarterna (fällmossa) ska förekomma i minst x % av provytorna.
-Minst x av de typiska kärleväxterna (?) ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan: I näringsrikare ekskogar är ofta ekföryngringen otillräcklig. Detta är uppmärksammat i naturreservatets skötselplan, men inga åtgärder är ännu föreslagna för att nå målet med tillräcklig ekföryngring.

I övrigt märks inga påtagliga hot mot naturtypen i detta område. De flesta verksamheter som skulle kunna skada naturtypen är reglerade i naturreservatets föreskrifter. Exempel på sådan reglerad verksamhet är; all typ av produktionsinriktade skogsåtgärder (inklusive gödsling), uppförande av byggnader, master, ledningar eller andra anläggningar, anläggning av väg, samt sprängning, schaktning eller drift av täkt eller upplag av någon form.

I skötselplanen som är bilagd reservatsbeslutet anges dessutom att inträngande gran ska röjas bort och att igenväxning kring gamla trädsolitärer ska hållas undan.

Det finns även verksamheter som inte regleras av reservatsbeslutet men som ändå skulle kunna ha en negativ effekt på området. Till exempel kan läckage av gödsel eller bekämpningsmedel från intilliggande jordbruksmark ge oönskade effekter i skogsbrynen och utsläpp från biltrafik i anslutning till området eller mer långväga luftföroreningar kan medföra en viss påverkan på främst moss- och lavepifyter.

Bevarandeåtgärder: Den näringsrika ekskogen är skyddade inom naturreservatet Vägeröd. Reservatets föreskrifter förbjuder skogsbruksåtgärder och andra former av exploatering. I den till reservatsbeslutet bilagda skötselplanen anges att uppkommande gran ska röjas bort och att gamla trädsolitärer ska röjas fram. Dessa röjningar ska ske vart tionde år. Röjningar ska också ske för att gynna föryngringen av lövträd samt uppkomsten av nya grova vidkroniga träd.

Bevarandestatus: Skrivs när baskarteringen genomförts.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

8220 Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar

Beskrivning: Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar förekommer mosaikartat i större delen av området där terrängen är kuperad och där det finns gott om block och lodytor.

Naturtypen är känslig för:

- substratförstöring
- förändrad vatten- och näringstillgång
- slitage på det tunna vegetationsskiktet

Bevarandemål: Areal

- Arealen klippvegetation på silikatrika bergssluttningar ska vara minst x (2) ha.

Struktur och funktion

- Andelen vegetationsfri mark (exkl. skorplavar) ska inte minska eller öka med mer än x (10) %.

Negativ påverkan: Det största hotet mot naturtypens långsiktiga bevarande är att friluftslivet inom området skulle medföra ett allt för hårt slitage på det tunna och känsliga vegetationstäcket.

Andra typer av exploatering och habitatförstöring, som kan skada naturtypen, regleras i naturreservatets föreskrifter. Som exempel på sådant kan nämnas uppförande av byggnader, master, ledningar eller andra anläggningar, anläggning av väg, drift av täkt eller upplag av någon form, sprängning eller schaktning.

Bevarandeåtgärder: Se de åtgärder som gäller för området som helhet.

Bevarandestatus: Skrivs när baskarteringen genomförts.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

4030 Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen

Beskrivning: Naturtypen torra hedar omfattar torra till friska hedar på silikatrika podsoljordar, betingade främst av bete eller bränning. I Vägeröds dalar förekommer naturtypen i områdets sydvästra del på de något mer höglänta delarna av betesmarken längs Sörvikarnas norra strand. Naturtypen förekommer där mosaikartat tillsammans med hållmark. I betesmarken finns spridda små trädjungar och taggiga buskage. Området betas årligen och hävden är god.

Förutsättningar för att naturtypen ska ha gynnsam bevarandestatus är främst:
att hela området hävdas kontinuerligt
att ingen gödsel sprids i området, förutom den naturliga gödsel som sprids av betande djur i området
att området hyser livskraftiga bestånd av arter som är karaktäristiska för naturtypen.

Naturtypen är känslig för:

Beskuggning
Förnaansamling
Ökad näringstillförsel
Förändrad hydrologi
Habitatförstöring

Bevarandemål: Areal
-Arealen torra hedar ska vara minst 0,5 hektar.

Struktur och funktion

-Minst 95% av den betesmarken ska vara väl avbetade varje år vid vegetationsperiodens slut (med "väl avbetad" menas att vegetationshöjden i genomsnitt är ca 3 cm på torra-friska marker).

-Andelen bar jord ska vara minst x(?)%.

-Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap ska vara högst x (10) %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

Typiska arter

-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x (1) av de typiska kärlväxtsarterna ängsvädd, kattfot och knägräs ska förekomma i minst y (75) % av provytorna.

Negativ påverkan: Hävden och skötseln av betesmarken är god i nuläget. Om skötseln i framtiden skulle förändras kan dock förutsättningarna för naturtypen försämrans. Exempel på tänkbara hot mot dess bevarande är:
Försämrad eller helt upphörd hävd
Slitage på grund av för högt betetryck
Spridning av gödsel, tillskottsutfodring eller sambete med gödslad vall
Dränering
Plöjning och insådd
Spridning av bekämpningsmedel

Olika typer av exploatering och habitatförstöring regleras i naturreservatets föreskrifter. Som exempel på sådant kan nämnas uppförande av byggnader, master, ledningar eller andra anläggningar, anläggning av väg, drift av täkt eller upplag av någon form, sprängning eller schaktning.

Bevarandeåtgärder: Se de åtgärder som gäller för området som helhet.

Bevarandestatus: Skrivs när baskarteringen genomförts.

Uppföljning: Se tillsvi vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.
